

Soprana Mariana Nicolesco, în centrul atenției la București și Paris

(Costin Popa – 23 mai 2016)

După demersuri anterioare prodigioase, celebra soprană Mariana Nicolesco și-a pus din nou în valoare, la sfârșitul lunii aprilie și prima jumătate a lui mai, creativitatea în organizarea unor evenimente de excepție în Capitală. Ca un corolar, dar nu numai, ci și ca recunoaștere plenară a valorii fondării marelui Concurs și Festival Internațional „Hariclea Darclee” de la Brăila, manifestare așezată în prezent sub Înaltul Patronaj UNESCO, precum și a întregii și ilustrei cariere desfășurate pe tot mapamondul, continuată astăzi cu preocupări de promovare a artei, Mariana Nicolesco este omagiată internațional în cele mai înalte foruri culturale și educaționale.

După Concertul extraordinar bucureștean pe care l-a realizat întru celebrarea celor 136 de ani de existență a Băncii Naționale a României, despre care am relatat în aceste pagini, Mariana Nicolesco a fost invitată la Paris, la Reuniunea anuală a Ambasadorilor Onorifici UNESCO. Se știe, soprana deține Medalia UNESCO pentru Merite Artistice și i-a fost acordat și titlul de Artist UNESCO pentru Pace. Onoruri supreme.



Irina Bokova și
Mariana Nicolesco

Recenta reuniune a abordat teme de interes global, precum marile probleme ale umanității în care UNESCO este chemată să joace un rol activ (cuvânt introductiv rostit de Irina Bokova, directorul general al UNESCO), dezvoltarea durabilă (raport al sub-Secretarului General ONU, Thomas Gass), resursele de apă ale planetei văzute din perspectiva educației (expunere de Stephan Uhlenbrook), dar și rolul culturii în lumea de azi, îndeosebi pentru combaterea extremismului și violenței.

Mariana Nicolesco a reafirmat în plen, la încheierea reuniunii pariziene, că-și urmează neabătut crezul conform căruia „nimic nu-i poate apropia pe oameni mai mult decât cântul” și a evocat, printre altele, participarea la Concursul Darclee, pe durata celor 20 ani de existență, a peste 2500 de tinere talente din 50 de țări de pe cinci continente, semn al uniunii spirituale a tuturor, prin arta lirică.

Intervenția renumitei soprane, aplaudată intens, a fost unul dintre punctele forte ale Reuniunii anuale a Ambasadorilor Onorifici ai Organizației Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură și a prilejuit reîntâlnirea de mare cordialitate dintre directorul general al UNESCO, Irina Bokova și Mariana Nicolesco.

Un mare muzicolog italian, Paolo Isotta, la București



Aula Palatului Cantacuzino a găzduit, în zilele următoare, un eveniment deosebit, patronat de Ambasada Italiei la București, Institutul Cultural Italian și Fundația Internațională Ateneul Român, prilejuit de apariția cărții „Altri canti di Marte” („O mare carte a iubirii”, 464 de pagini, Marsilio Editore) de Paolo Isotta și de prezența autorului la București.

Paolo Isotta, actualmente scriitor, a fost până de curând criticul muzical cel mai reputat și incisiv al cotidianului „Corriere della sera”, care apare la Milano. În Cuvântul înainte la eleganta broșură (16 pagini) distribuită cu ocazia prezentării bucureștene, preambul intitulat „Paolo Isotta în universul enescian”, Mariana Nicolesco l-a caracterizat pe renumitul condeier, cu inconfundabila ei putere de sinteză: „Cel mai temut critic italian e un înger. Înger infinit de iubitor al muzicii, înger exterminator pentru tot ce îndepărtează de sublimul muzicii”.

Serata a fost deschisă de E.S. Diego Brasioli, Ambasadorul Italiei în România, care a subliniat șansa pe care a avut-o în 1990 când, cu prilejul concertului dedicat Revoluției Române la Opera de Stat din Viena, a ascultat-o și cunoscut-o pe Mariana Nicolesco, strălucitoare divă ce s-a alăturat pe scenă altor mari vedete mondiale. Vorbind despre Paolo Isotta, ambasadorul l-a caracterizat drept „apărător al valorilor și tradițiilor, al originalității adevărate”.

În alocuțiunea sa, autorul a adus un cald omagiu Mariane Nicolesco, „grande soprano drammatico d'agilità”, vocalitate rarisimă, pe care artista a servit-o cu caracter de unicatate. Subliniind câteva din marile roluri belcantiste din operele „Beatrice di Tenda” de Bellini, „Maria di Rohan” de Donizetti ș. a., Isotta a apreciat-o și drept una dintre cele mai ilustre interprete a Violettei din „Traviata” verdiană, într-un spectru ce acoperă multe decenii, remarcând creația - reper absolut de la Festivalul Maggio Musicale Fiorentino 1976, sub bagheta „splendidă” a lui Thomas Schippers. Spune Paolo Isotta: „... e vorba de una dintre cele mai frumoase «Traviata» pe care le-am ascultat vreodată. Timbrul pur, tehnica perfectă de canto, stăpânirea coloraturii, ba mai mult, a pianissimelor, articularea sculptată a cuvântului italian, transfigurarea lirică, toate acestea așează cu demnitate «Traviata» Mariane alături de cele interpretate de Claudia Muzio, Magda Olivero, Maria Callas, Renata Tebaldi”.

În continuare, ca muzicolog de profundă analitică, Paolo Isotta și-a expus opiniile fundamentate pe solide studii, prin care alături de Arnold Schönberg, Richard Strauss, Alban Berg și Anton Webern, piloni ai componisticii secolului trecut, a mai inclus în panoplia celebrilor creatori încă cinci nume aparținătoare altor trei națiuni: polonezul Karol Szymanowski, italienii Franco Alfano, Ottorino Respighi, Gino Marinuzzi (în egală măsură, dirijor) și, nu în ultimul rând, românul George Enescu. Asocierea lui George Enescu ca urmare a exegezei de înaltă ținută a unui muzicolog faimos capătă, o dată în plus, putere de simbol.

Cu un singur cuvânt, „Fantastic!”, Mariana Nicolesco a definit sintetic remarcabilul discurs a lui Paolo Isotta.

Omagiu lui George Enescu



PAOLO ISOTTA
Altri canti di Marte
se dieci morte al est, dà vita al canto
O MARE CARTE A IUBIRII
Cantata da
Paolo Isotta in univarsul enescian
MARIANA NICOLESCO
RIZZOLI, MILANO

Broșura de prezentare a cărții, cu importante selecții, este o dovadă a profunzimii cu care Paolo Isotta a analizat o tematică largă, interdisciplinară, în care cultura română ocupă un loc primordial. Nu este oare el, cel care în 6 august 2015, titra în „Corriere della sera” „Constantin Brâncuși, George Enescu, Mariana Nicolesco sau cultul unei țări pentru gloriile sale”? Acestor trei nume, autorul le adaugă în „Altri canti di Marte” pe cele ale lui Emil Cioran, Vintilă Horia, Mircea Eliade, Eugen Ionescu, Sergiu Celibidache, Dinu Lipatti, Roman Vlad, Pascal Bentoiu, Radu Varia, autorul monumentalului volum „Brâncuși” (Editura Rizzoli International, 1986).

Din broșură ne dăm seama că pentru George Enescu, despre care Pablo Casals spunea că „este cel mai uluitor (compozitor) de la Mozart încoace”, autorul a rezervat pagini speciale de analiză dedicate capodoperei „Oedipe”, Suitelor pentru pian, „Poemei Române”, „Rapsodiilor Române”, Suitei „Săteasca”, Simfoniilor, Poemului „Vox Maris”, Simfoniei de cameră etc.

Nu lipsesc considerentele biografice, aprecierile pe care le rezervă alți exegeți de seamă ai creației enesciene, comparațiile estetice cu alte opusuri de referință ale secolului XX, conexiunile filosofice.

„Altri canti di Marte” („O mare carte a iubirii”) de Paolo Isotta este o carte fundamentală, de care și muzicologia, și cultura română aveau nevoie.

Muzică enesciană



Mariana Nicolesco,
Paolo Isotta,
performeri

După prezentarea volumului, a urmat recitalul de lieduri enesciene interpretate în limbile română, franceză și germană, solo sau în duet, de artiști laureați ai Concursului Internațional de Canto „Hariclea Darclee” - mezzosopranele Oana Andra și Florentina Soare, soprana Irina Baianț, baritonul Alexandru Constantin, acompaniați la pian de Alexandru Petrovici, care a fost prezent și în ipostaza de bariton. În „bis”, toți au oferit a cappella liedul „Waldgesang”.

Recitalul s-a încheiat cu două piese pentru pian de George Enescu, interpretate de Matei Varga, ca invitat special, un „produs de suflet” al Mariane Nicolesco, cu rol de descoperitoare, îndrumătoare și formatoare în cariera tânărului artist. La cererea publicului, Matei Varga a cântat Studiul „Revoluționar” de Chopin, încheind o seară memorabilă, îndelung aplaudată.